

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ**

ISSN: 1857- 7628

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2022**

**YEARBOOK
2022**

ГОДИНА 14

VOLUME XXIII

**GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF ECONOMICS**

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
YEARBOOK
FACULTY OF ECONOMICS**

За издавачот:

Проф. д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска

Издавачки совет Editorial board

Проф. д-р Дејан Мираковски Prof. Dejan Mirakovski, Ph.D
Проф. д-р Лилјана Колева–Гудева Prof. Liljana Koleva - Gudeva, Ph.D
Проф. д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска Prof. Olivera Gjorgieva-Trajkovska, Ph.D
Проф. д-р Благица Колева Prof. Blagica Koleva, Ph.D
Проф. д-р Емилија Митева-Кацарски Prof. Emilija Miteva-Kacarski, Ph.D
М-р Мила Митрева Mila Mitreva, MA

Редакциски одбор Editorial staff

Проф. д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска Prof. Olivera Gjorgieva-Trajkovska, Ph.D
Проф. д-р Благица Колева Prof. Blagica Koleva, Ph.D

Главен и одговорен уредник Managing & Editor in chief

Проф. д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска Prof. Olivera Gjorgieva-Trajkovska, Ph.D

Јазично уредување Language editor

Весна Ристова Vesna Ristova

Техничко уредување Technical editor

Благој Михов Blagoj Mihov

Редакција и администрација Address of editorial office

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Goce Delcev University
Економски факултет Faculty of Economics
бул „Крсте Мисирков“ 10-А Krste Misirkov 10-A.,
п.фах 201, 2000 Штип, PO box 201 2000 Stip,
Република Северна Македонија Republic of North Macedonia

СОДРЖИНА CONTENT

- 7** **Ангела Димиткова, Проф. д-р Елена Веселинова**
ПЕНТАГОН НА БРЕНДОТ:
ГРАДЕЊЕ И УПРАВУВАЊЕ НА УСПЕШЕН БРЕНД
Angela Dimitkova, Prof. Dr. Elena Veselinova
BRAND BUILDING PENTAGON:
SUCCESSFUL BRAND BUILDING AND MANAGEMENT
- 23** **Костадинка Панова, Емилија Митева-Кацарски**
КУЛТУРНИ ДИМЕНЗИИ НА МЕЃУНАРОДНАТА ДЕЛОВНА
СРЕДИНА
Kostadinka Panova, Emilija Miteva-Kacarski
THE CULTURAL DIMENSION OF INTERNATIONAL BUSINESS
- 43** **Емилија Митева-Кацарски, Костадинка Панова,**
Весна Георгиева Свртинов
ТРАНСНАЦИОНАЛНИТЕ КОМПАНИИ КАКО СУБЈЕКТИ НА
МЕЃУНАРОДНАТА ТРГОВИЈА
Emilija Miteva-Kacarski, Kostadinka Panova, Vesna Georgieva Svr tinov
TRANSNATIONAL COMPANIES AS SUBJECTS OF INTERNATIONAL
TRADE
- 61** **Еленица Софијанова, Мануела Трајковик**
МОТИВАЦИЈА -ПРЕТПОСТАВКА НА УСПЕШНОСТА НА
РАБОТЕЊЕТО
Elenica Sofijanova, Manuela Trajkovikj
MOTIVATION - ASSUMPTION OF SUCCESS IN WORK
- 71** **Елмедина Шуајибџи, Оливера Ѓоргиева-Трајковска, Благоица Колева**
ФОРМИ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА МАЛИТЕ И СРЕДНИ
ПРЕТПРИЈАТИЈА
Elmedina Shua jibi,Olivera Gjorgieva-Trajkovska, Blagica Koleva
FORMS OF FINANCING OF SMALL AND MEDIUM-SIZED
ENTERPRISES

81 Еленица Софијанова, Катерина Насева

Обуката на кадрите како клучна детерминанта за опстанок и развој на претпријатието

Elenica Sofijanova, Katerina Naseva

“TRAINING OF PERSONNEL AS A KEY DETERMINANT FOR THE SURVIVAL AND DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE”,,

93 Бисера Тасевска, Благоица Колева, Оливера Ѓоргиева-Трајковска

КВАЛИТЕТНО УПРАВУВАЊЕ СО ЗАЛИХИТЕ

- ПРЕДУСЛОВ ЗА ЕФИКАСНО РАБОТЕЊЕ НА ПРЕТПРИЈАТИЕТО

Bisera Tasevska, Bлагица Koleva, Olivera Gjorgieva-Trajkovska

QUALITY INVENTORY MANAGEMENT A PREREQUISITE FOR THE EFFICIENT OPERATION OF THE COMPANY

ПРЕДГОВОР

Економскиот факултет во Штип е основан на 27 март 2007 година како дел од Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип. Од самите почетоците на овој факултет како високообразовна и научно-истражувачка институција се иницира и потоа брзо се разви силен елан и ентузијазам како во наставно-едукативните процеси, така и во научно- истражувачките активности. Големата желба да се твори, како придонес во унапредувањето на високообразовните и научно-истражувачките процеси во Република Македонија, го наоѓа својот израз во континуирани едукативни, стручно-апликативни и научно-истражувачки активности. Се разбира, сето ова е во согласност со процесите на глобализација и евроинтеграција и со напорите за примена на современите светски и европски приоди и стандарди во научно-образовниот процес, заради обезбедување на квалитетно образование за студентите.

Во овој контекст, ова е осумнаесеттото издание на Годишниот зборник на Економскиот факултет. Зборникот објавува дел од научно-истражувачките остварувања на наставно-научниот кадар и студентите од сите циклуси на студирање, од областа на: бизнис економијата; финансиите; сметководството и ревизијата; маркетинг менаџментот и менаџментот и претприемништвото.

На овој начин, Економскиот факултет дава придонес во промовирање на научно-истражувачката дејност, со што се поттикнува унапредувањето на научната и развојната мисла во функција на нивна примена во секојдневниот живот. Особено радува фактот што во овој, како и во сите останати изданија, покрај наставниот кадар, свои трудови објавуваат и нашите млади истражувачи - постдипломци и докторанти.

Економски факултет,
Универзитет Гоце Делчев
01 октомври 2022 година, Штип

Декан:
Проф. Д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска